

Derfor udstiller vi

Denne artikel handler om at udstille - overvejelser, forberedelser og hvad der sker på selve udstillingsdagen. Artiklen er skrevet af Merete Stæhr-Nielsen - dværagschnauzeropdrætter og trimmer gennem mere end 25 år.

Udstilling er en aktivitet, der fylder en hel del i de fleste opdrætters liv - og tømmer deres lommer. Men selv om det ikke interesserer dig en tøddel, kan du godt læse videre. Måske vil du komme til at forstå noget - måske fatte interesse for netop denne del af hundelivet.

Hvorfor udstille?

Ja, hvorfor egentlig det. Som opdrætter er det vel logisk, at man udstiller sine avlsdyr, og de hvalpe man opdrætter. Ikke fordi vi i Dværagschnauzerklubben har noget krav om udstilling af avlsdyrene ved stambogføring af hvalpene - men der er dog et logisk præmieringskrav ved optagelse på hvalpelisten.

Det har altid været Dværagschnauzerklubbens bestyrelses holdning, at det er opdrætterne, der opdrætter hvalpene - med det menes, at man har tillid til at opdrætterne selv kan vurdere dyrenes kvalitet. Og det er gået rigtig godt i rigtig mange år.

Men at udstille sin hund når man ikke er opdrætter - hvorfor gør man det? Måske har opdrætteren plaget, måske er det en aftale fra starten, eller måske synes man bare, at det er sjovt. Og det er det. Man møder en masse mennesker, der også elsker dværagschnauzere. Hundene har en sjov og begivenhedsrig dag - de er i centrum og dét nyder enhver dværagschnauzer.

At gå på hundeudstilling er en sportsgren på lige fod med så mange andre sportsgrene. Det kræver mange talenter at få - og specielt bevare - succes her.

Man skal være indstillet på at yde en konstant indsats på mange fronter. Man skal ikke tro at der falder appelsiner ned i turbanen, uden man har ydet en enorm indsats.

Hunden skal være i topform - dvs. ikke for tyk og ikke for tynd. Den skal være velmotioneret, så den har muskler og kan bevæge sig optimalt. Pelsen skal være helt perfekt. Ikke alene skal den være trimmet lige på det rette tidspunkt, men pelsen skal også være passet og plejet præcis efter de anvisninger, man har modtaget.

Hunden skal pyntes til udstilling af én, der kan sit kram. Og så skal hunden vises til frem, så den gør sig allerbedst - i en udstillingsline, af en person, der ved, hvordan man gør.

Den må ikke trække i linen, vægre sig eller sætte sig ned hver gang man står stille - og den skal kunne klare presset. Det kan den, hvis ejeren har haft hunden med sig alle mulige steder fra den har været hvalp. Og endelig skal den have psyken til det. Den er medfødt, og - i en vis udstrækning - udenfor ejerens rækkevidde at ændre væsentligt på.

Hvad er en udstillingshund?

Alle opdrættere har et mål med deres opdræt, for alle opdrættere har idealer og krav. Uden det sejler det hele rundt. Man skal kunne holde fast, men også kunne indse nødvendigheden af at ændre kurs. Man har konstant brug for en stor portion klarsyn, men også brug for kræfterne til at blive ved.

Hver eneste parring er et håb. Et håb om sunde og gode dyr, der i det daglige kan leve op til de forventninger, der vil blive stillet til dem uanset om deres fremtid er som familiehund, agilityhund, udstillingshund eller noget helt fjerde. Det kræver en sund psyke og et godt helbred hos opdrætteren. For hvem vil have en nervøs hund, man ikke kan stole på? Hvem vil have en hund som konstant skal til dyrlægen og behandles?

Forventningen hos den nye ejer kan være, at hvalpen udvikler sig til en stor udstillingsstjerne. Det er en forventning, der kan drive enhver opdrætter til vanvid. En hvalp kan se ualmindelig lovende ud - for så at udvikle sig til en - ja - pæn hund.

Hvalpe med en mere ordinær indpakning kan pludselig folde sig ud og stå som den blinkende stjerne. Det er ganske enkelt helt umuligt at sige noget med sikkerhed, når man står med en 8-ugers hvalp, selvom et erfarent øje dog måske kan ane det alligevel.

Når hvalpen bliver 5-6 måneder, er det straks nemmere. Nu kan størrelsen nogenlunde forudsiges. Men kun nogenlunde, for hanner vokser længere tid end tæver, der ofte kun vokser en anelse, efter den første løbetid. Hanner kan fortsætte med at vokse til de er både 8 og 9 måneder gamle. Men der er langt mere end størrelsen der afgør, om en hund vil kunne nappe rosetter.

Hvad er en udstillingshund så ?. En hund med en DKK-stambog er i princippet en hund, man kan udstille. Men det er, hvad man forventer at hunden kan vinde, der afgør, hvor god en udstillingshund, man synes, man har.

Forventer man kun at få en fin kritik (dommerens skriftlige beskrivelse af hunden) – og er ligeglad med dens placering. Eller forventer man en placering blandt de højest placerede – eller måske den højest placerede? Forventer man, at hunden hver gang den udstilles, får en topplacering, eller kan man acceptere, at den ikke altid lige falder i dommerens smag?

Kravene til en udstillingshund på toppen er høje. Der er mange egenskaber, der skal være tæt på det perfekte. En sand udstillingshund skal stor set have det hele. Og det er ikke så lidt.

Den må ikke have nogen væsentlige fejl i anatomi eller pels. Den skal have et frejdigt og tillidsfuldt væsen. Den skal kunne klare den stressende oplevelse en udstilling er med mange lyde og indtryk. Og den skal kunne klare det med halen oppe og ørene fremme - ofte fra tidlig morgen til sen aften.

Dommerens og standardens krav

For at blive dommer har man gennemgået en længere uddannelse, hvor man bl.a. har været i praktik to gange på en udstilling. Den ene gang som føl, hvor man lytter og lærer. Den anden og afgørende gang skal man selv bedømme hundene og give dem en skriftlig kritik. Bedømmelserne bruges som eksamensgrundlag hos Dansk Kennel Klub, der tager endeligt stilling til, om man kan få lov at virke som dommer i fremtiden. Man bliver således ikke bare valgt fordi man er god ved dyrene, særlig venlig eller velklædt, men eksamineret flere gange i racens standard.

Det er derfor en højt kvalificeret dommer, der på en hundeudstilling bedømmer hunden som et resultat af en parring. Det er ikke hundenes avlsværdi der bedømmes - den kræver en DNA-test for at kunne kortlægges. Dommeren tager udgangspunkt i racestandarden, der beskriver hunden ned til mindste detalje. Hunden skilles ad som et puslespil og beskrives detaljeret - altid med udgangspunkt i

racestandarden. De fejl, som hunden måske har, dvs. afvigelser fra racestandarden, beskrives også. Nogle fejl er mere alvorlige end andre, og trækker mere ned, og visse fejl er direkte diskvalificerende. I sidstnævnte tilfælde præmieres hunden med et 0, men det sker dog heldigvis meget sjældent for en udstillet dværkschnauzer.

Dommeren opvejer hundens fejl mod dens fortrin. En god dommer skal kende racen så godt, at han eller hun ser 'schnauzeren' - og ikke går efter en fiks terriertype, selvom racen i sit helhedsindtryk skal være elegant samtidig med, at den er kraftig og kompakt. Dommeren bør således ikke præmiere en åbenlys god hund dårligere pga. en vurderet uvæsentlig fejl. Hundens fejl skal ikke overses, men en fornuftig afvejning falder som regel i god jord hos udstillerne.

Således opstår de forskelligheder i bedømmelserne man oplever som udstiller - at selv om dommeren har sin racestandard in mente, er der tale om en subjektiv vurdering, en afvejning mellem fortrin og fejl (eller måske rettere fortrin der kunne være bedre). Én dommer mener eksempelvis ikke, at det manglende forbryst eller den stejle skulder er noget større problem, mens en anden mener, at netop det forringer helhedsindtrykket og bevægelserne. Én dommer finder hunden så stor at det bør trække ned, hvor en anden slet ikke kommenterer det. Ligeledes kan nogle dommere gå vældig meget op i pels og farve, hvor andre accepterer et bredere spænd i kvaliteten.

For heldigvis kan man ikke trække en form ned over hverken hunde eller dommere. Ikke 2 er helt ens.

Racestandarden udarbejdes i den enkelte races hjemland, som for dværkschnauzeren er Tyskland. I Dansk Kennel Klub er der et standardudvalg, der overvåger dokumenternes rigtighed og eventuelle revidering. Det er dybt seriøst - og gud ske tak og lov for det. Uden racestandarder ville racerne udvandes med årene. Ikke fordi de ved deres blotte tilstedeværelse hindrer eller fremmer noget, men med dem i hånden bør vi som opdrættere have en rettesnor for opdrættet. Ikke fordi vi sådan går og læser standarden. Vi bør kunne den udenad. Vi ved godt, hvordan en god repræsentant for vores race ser ud, vi kender også fejlene.

Hvis man ikke holder dyderne højt, ender alle racehunde med at ligne - bare hunde. Og hvad er det galt i det? Vovse er da ligeglad. Men fru Jensen, som brændende ønsker sig en lille dværgpinscher, sådan en som hendes mormor havde, skal kunne gå ud og købe sig sådan en. Og så skal den ligne den dværgpinscher som mormor havde. Med den udvikling som racen selvfølgelig har gennemgået i løbet af små 50 år. Men det kan ikke nytte noget at pinscherdyret er blevet ruhåret eller krøllet, har fået benstamme som en bulldog, eller at den har fået størrelse af en mellempudel. Man skal kunne se, det er en dværgpincher nu, som man kunne se det for 50 år siden. Derfor har hundestillingerne en stor berettigelse.

De forskellige udstillinger

Der er forskellige slags udstillinger. Dansk Kennel Klub (DKK) afholder et antal internationale udstillinger, hvor alle racer deltager. Det er udstillinger, der typisk er delt over to dage - og hvor der totalt deltager mellem 3000 og 5000 hunde.

Alle hunderacerne - og der er flere hundrede - er opdelt i 9 grupper. Dværkschnauzeren hører til gruppe 2, der består af schnauzere, pinschere, molosser og sennenhunde. Der er ialt 42 racer i gruppe 2, som er den største gruppe. Du kan læse mere om de forskellige grupper af hunde på DKK's hjemmeside - www.dansk-kennel-klub.dk under punktet "Udstilling".

På DKK's internationale udstillinger kan man udover certifikat (læs mere herom senere) vinde CACIB – som er det internationale certifikat. Herved adskiller DKK's udstillinger fra alle de andre udstillinger.

Dværgschnauzerklubben er en af de ca. 70 specialklubber under DKK, og vi afholder 6-7 specialudstillinger om året fordelt over landet. Vi kan være alene eller sammen med en eller flere andre specialklubber. Dette er ofte økonomisk begrundet, så man kan deles om de økonomiske udgifter, der er forbundet med en udstilling (halleje, dommere, etc.).

Endelig er der nogle få nationale udstillinger som DKK's kredse afholder. Her deltager alle hunderacer – men der kan ikke vindes CACIB (deraf navnet – national udstilling).

Der afholdes også skuer - som er uofficielle udstillinger uden præmier af betydning. Men man kan få en sjov dag og noget øvelse.

Klasser og præmier på en udstilling

Klasseopdelingen

På en udstilling bedømmes hannerne først. Med undtagelse af championklassen bedømmes de i aldersorden i de forskellige klasser med de yngste først.

Det er hundens alder på udstillingsdagen, der tæller, og klasserne er opdelt således:

- Babyklasse (3-6 måneder)
- Hvalpeklasse (6-9 måneder)
- Juniorklasse (9-18 måneder)
- Mellemklasse (15-24 måneder)
- Åben klasse (fra 15 måneder)
- Championklasse (fra 15 måneder)
- Veteranklasse (over 8 år)

Individuel bedømmelse

Hundene i klassen bedømmes i første omgang individuelt i forhold til racens standard og kan præmieres med excellent, very good, good, sufficient, disqualified, cannot be judged for nu at tage det hele med.

Hvilken præmieringsgrad hunden vinder afhænger af, hvor godt den lever op til standarden. Hver enkelt præmie har sin egen definition. Mange fejl = lavere præmie. Der er således ikke kun een hund som opnår excellent, alle hunde i en klasse kan få excellent. Det er altså et spørgsmål om, i hvor høj en grad den lever op til idealet.

Konkurrencebedømmelse

Når klassen er færdigbedømt forbliver kun de, der har fået excellent. De andre forlader ringen og udgår af videre konkurrence.

Nu begynder konkurrencebedømmelsen, hvor dommeren skal placere excellenthundene som nr. 1, 2, 3 og 4 (kaldet 1.vinder, 2.vinder, 3.vinder og 4.vinder). alt efter, hvem der bedst lever op til standarden.

Når hundene er placeret kan de tildeles CK – Certifikat-Kvalitet i ved konkurrence i officielle klasser (fra junior klasse til veteranklasse) hvilket betyder at dommeren finder hunden af særlig høj kvalitet, og værdige til certifikat. CK kan tildeles excellenthundene udenfor placeringsrækken (1-4). Hunde med CK skal til sidst konkurrere i 'Bedst I Køn' (BIK) konkurrencen - som er en konkurrence hvor alle i samme køn konkurrerer om at blive nr. 1,2,3 og 4 (BIK, BIK2, BIK3 og BIK4).

Champions bedømmes for sig selv i deres egen klasse - championklassen. De kan ligeledes tildeles Excellent med CK. Den champion der vinder klassen tildeles ærespræmie og, hvis det er en klubudstilling: Klubcertifikat. Der skal fire klubcertifikater til at blive Klubchampion. Der er ikke noget tidskrav eller dommerkrav. Er 1.vinderen klubchampion, går klubcertifikatet videre ned i rækken til den næste med Excellent, der IKKE er klubchampion. Champions med Excellent CK går ligeledes videre til BIK-konkurrencen.

Det er her i Bedst I Køn konkurrencen (BIK) at hundene kan vinde det attraktive certifikat - det som det hele for så vidt går ud på, hvis hunden ikke allerede er champion. Der er kun et certifikat (eller cert' som ofte bare kaldes) til hanner og et til tæver.

Når man vinder certifikatet, betyder det, at dommeren finder hunden så god, at den kan blive dansk champion (forkortet DKCH). I BIK-konkurrencen tildeles cert'et til den højst placerede IKKE-champion, så man skal lige holde tungen lige i munden, hvis man står som nr. 4 for er de tre foran een danske champions, så har man vundet cert'et. 3 certifikater vundet på 3 forskellige dommer, og det sidste vundet i åben klasse giver titlen efter hunden er fyldt 2 år: Dansk Champion.

Den hund, der er blevet Bedst i Køb (BIK) nr. 1 skal nu konkurrere med den hund af det modsatte køn som også er blevet BIK. Denne konkurrence kalder man Bedst i Racen (BIR).

I BIR stiller man altså den bedste tæve op mod den bedste han. Den tabende hund, bliver tildelt tilten Bedst i Modsat køn (BIM). Er det en international udstilling (en DKK udstilling) tildeles bedste han og bedste tæve CACIB, som er det internationale certifikat. Hvis man har fundet 4 af dem i 3 forskellige lande med 1 år og 1 dag imellem den først vundne og den sidst vundne præmie, får hunden titel af International Champion, som er rigtig fin og stor titel!

Store ring

De hunde, der bliver Bedst I Racen (BIR), fortsætter i Store Ring, hvor de konkurrerer med de andre BIR-hunde om titlen som Bedst In Show (BIS).

På specialklubudstillinger kan BIS blot være en konkurrence mellem de dværghundene der er blevet

BIR - én fra hver af farvevarianterne sort, hvid, peber/salg og sort/sølv. Men på DKK's udstillinger kan det være helt op til 42 andre racehunde, der deltager i gruppekurrencen om at blive Bedst i Gruppen (BIG). I BIG konkurrencen placerer man 4 hunde (BIG 1-4), og den hund, der vinder, går videre til Best in Show (BIS) konkurrencen. Igen placeres 4 hunde (BIS 1-4). Og så må man godt gå hjem med rosetter, pokaler og fodersække. Og drikke et enkelt glas rødvin!

Præmiebånd og præmier

På danske udstillinger modtager hver enkelt hund et præmiebånd, der har forskellige farver afhængig af hvilken præmiering og placering hunden har opnået. Herudover modtager man forskellige præmier afhængig af om det er en specialklubudstilling eller en DKK udstilling. Der er ingen pengepræmier.

Hvalpe og babyer

Som baby (4-6 måneder) og hvalp (fra 6-9 måneder) kan man opnå flg. præmier:

- Særdeles Lovende (SL) som er et lyserødt bånd
- Lovende (L) som er lyseblåt bånd
- mindre lovende som er et gult bånd.

Voksne hunde

Når hunden er 9 mdr. og til den ikke kan blive ældre kan den vinde:

Excellent: Rødt bånd

1. vinder : Rødt bånd

Very good: Blåt bånd

2. vinder : Blåt bånd

Good: Gult bånd

3. vinder : Gult bånd

Sufficient: Grønt bånd

4. vinder: Grønt bånd

Disqualified: Gråt bånd

Cannot be judged: Brunt bånd

Championkvalitet (CK): Rosa bånd

Hæderspræmie (HP): Lilla bånd

Dansk certifikat (CAC): Rødt/hvidt bånd

Reserve-certifikat: Lyseblåt bånd

Internationalt certifikat (CACIB): Hvidt bånd

Dansk championat: Rødt/grønt bånd

BIR (Bedst i racen): Rød/gul roset

BIM (Bedst i modsat køn): Grøn/hvid roset

Klubcertifikatbåndet, som er grønt, hvidt, rødt

Dansk Kennel Klub har udgivet et hæfte med titlen Udstillingsreglementet sammen med en lille folder om selve udstillingsforløbet, hvor udstillings- og præmieringssystemet er beskrevet indgående. Det hjælper at læse materialet en 40-50 gange, men det allerbedste er nu at deltage selv. Start med en hvalp og fortsæt til den bliver veteran. Så forstår du det hele meget bedre :-)